

Autor: Julia Burmaka **Kilka słów o autorce:** Nauczycielka z Ukrainy, która opuściła kraj w wyniku konfliktu zbrojnego. Interesuje się działaniami, mającymi ułatwić dzieciom z Ukrainy funkcjonowanie w polskim systemie oświaty.

Temat: zapoznanie uczniów i uczennic z sąsiednim krajem. Zwrócenie uwagi na symbolikę, zwyczaje, tradycje narodu ukraińskiego i polskiego oraz na ich cechy wspólne i indywidualne. Pielęgnowanie przyjaznych stosunków z krajami sąsiednimi.

Przedmiot: zajęcia z wychowawcą, zajęcia dodatkowe.

Czas: 🕒 45 min.

Grupa wiekowa: 9–11 lat

Cel: integracja dzieci z różnymi doświadczeniami migracyjnymi

Po tej lekcji uczniowie i uczennice:

- poznają najśłynniejsze postaci kultury ukraińskiej;
- zapoznają się ze specyfiką położenia geograficznego Ukrainy;
- poznają niektóre cechy wspólne narodów ukraińskiego i polskiego.

Metody pracy wykorzystywane podczas zajęć: gra interaktywna.

)) **Instrukcja przeprowadzenia quizu za pomocą narzędzia Kahoot:**

https://bit.ly/instrukcja_kahoot_fundacja_emic

)) **Zagraj z klasą w Kahoot. Kliknij w link:**

https://bit.ly/co_wiesz_o_ukrainie_kahoot

1. Który ptak jest uważany za symbol zarówno Ukrainy, jak i Polski?

a) orzeł;

c) kruk;

b) jaskółka

d) bocian.

Dawno temu bocian reprezentował miłość do ojca i matki, dlatego dziś jest symbolem dobrobytu rodziny i miłości do ojczyzny. Wśród większości Polaków bocian jest jednak przede wszystkim uważany za symbol szczęścia i płodności. Polska to królestwo bocianów – żyje tu najwięcej tych ptaków na świecie. Według szacunków jest to około 50 000 par, co oznacza, że co piąty bocian na świecie żyje w Polsce.

Źródło: https://jozefow.lublin.lasy.gov.pl/widget/wydarzenia/-/asset_publisher/1M8a/content/dzien-bociana-bialego/maximized dostęp z dnia 18.08.2023 r.

2. Najpopularniejszym daniem kuchni ukraińskiej jest:

a) barszcz;

c) chłodnik;

b) żurek;

d) rosół.

Tradycyjnym daniem ukraińskim jest oczywiście barszcz. W książkach kucharzowskich można znaleźć na niego ponad 50 przepisów, ponieważ w każdym regionie przygotowuje się go inaczej. Standardowo zawiera jednak mięso,

buraki, marchew, cebulę, kapustę, ziemniaki i pomidory. Osoby odwiedzające Ukrainę zawsze powinny zostać poczęstowane tym specjałem.

Źródło: <https://bonavita.pl/kuchnia-ukrainska-charakterystyka-tradycje-przepisy> dostęp z dnia 18.08.2023 r.

3. Które miasto jest stolicą Ukrainy?

a) Lwów;

c) Mińsk;

b) Kijów;

d) Charków.

Kijów jest stolicą Ukrainy i jednym z najstarszych miast w Europie, założonym co najmniej 1500 lat temu. Zbudowany został na zboczach malowniczego Dniepru, co daje możliwość podziwiania niepowtarzalnych panoram metropolii. Kijów słusznie uważany jest za jedno z najbardziej zielonych miast w Europie. Znajduje się tutaj ponad siedemdziesiąt parków i więcej niż dwieście skwerów. W mieście można też znaleźć największy w Europie i jeden z największych na świecie klasztorów – Ławrę Kijowsko-Pieczerską. Główna ulica stolicy – Chreszczatyk ma 1300 metrów długości i 75 metrów szerokości, co czyni ją najszerszą i najkrótszą z centralnych arterii europejskich stolic.

Źródło: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Kij%C3%B3w> dostęp z dnia 18.08.2023 r.

4. Na cześć której wybitnej polskiej postaci nazwano 18 ulic w różnych miastach Ukrainy?

a) Fryderyka Chopina;

c) Adama Mickiewicza;

b) Marii Skłodowskiej-Curie;

d) Juliusza Słowackiego.

Najpopularniejszym nazwiskiem na ukraińskich ulicach jest oczywiście Adam Mickiewicz. W samym centrum Lwowa stoi piękny pomnik poety, a jego imię nosi w sumie osiemnaście ulic i dwie aleje w dużych miastach Ukrainy. Dwanaście ulic i jedna aleja zostały natomiast nazwane na cześć innego mistrza pióra – Juliusza Słowackiego.

5. Ukraina ma dostęp do Morza:

a) Północnego;

c) Azowskiego;

b) Czerwonego i Czarnego;

d) Czarnego i Azowskiego.

Najlepiej spojrzeć na mapę Europy i porozmawiać z uczniami i uczennicami o położeniu mórz wskazanych w pytaniu.

6. Jaka jest długość granicy polsko-ukraińskiej?

a) 535 km;

c) 300 km;

b) 140 km;

d) 680 km.

Długość granicy polsko-ukraińskiej można porównać do odległości między Warszawą a Berlinem, która jest bardzo podobna.

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Granica_polsko-ukrai%C5%84ska dostęp z dnia 18.08.2023 r.

7. Ukraiński taniec ludowy to:

a) polonez;

c) polka;

b) walc;

d) hopak.

Hopak to starożytny ukraiński taniec, który już dawno stał się tańcem narodowym. Wywodzi się z czasów kozackich, ale jest popularny do dziś. Składają się na niego rozmaite sztuczki i niezwykle szybkie skoki, więc oglądanie go stanowi wyjątkowo ciekawe doświadczenie.

Taniec pokazuje bogactwo ukraińskiej duszy i od dawna jest znakiem rozpoznawczym kultury Ukrainy. Tańcząc Hopaka mężczyźni ujawniają swoją indywidualność, siłę i odwagę, a kobiety wdzięk i piękno.

Sam taniec można zobaczyć na nagraniu:

Źródło: <https://www.youtube.com/watch?v=rpGMbjBBvIM> dostęp w dniu 18.08.2023 r.

8. Najbardziej znany poeta ukraiński to:

a) Aleksander Puszkini;

c) Taras Szewczenko;

b) Michał Andrusiak;

d) Iwan Franko.

Taras Hryhorowicz Szewczenko to ukraiński poeta, prozaik, myśliciel, malarz, rytownik, etnograf, osoba publiczna. Bohater narodowy i symbol Ukrainy.

Źródło: <https://pl.gov-civ-guarda.pt/taras-hryhorovych-shevchenko> dostęp w dniu 18.08.2023 r.

9. Jednostka monetarna Ukrainy to:

a) rubel;

c) korona;

b) euro;

d) hrywna.

Hrywna jest walutą Ukrainy od ponad 25 lat. Podobnie jak w innych jednostkach monetarnych, na banknotach utrwalone są wizerunki wybitnych Ukraińców i Ukrainek.

Źródło: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Hrywna> dostęp z dnia 18.08.2023 r.

10. Jaka jest najdłuższa rzeka w Ukrainie?

a) Dniepr;

c) Bug;

b) Dunaj;

d) Ren.

Najdłuższą rzeką Ukrainy jest Dniepr. Jego łączna długość od źródeł do ujścia wynosi 2201 km, a w granicach Ukrainy znajduje się 981 km. Jest trzecią rzeką w Europie (po Wołdze i Dunaju) pod względem długości i powierzchni dorzecza.

Źródło: <https://dinoanimals.pl/zwierzeta/dniepr-symbol-ukrainy/> dostęp z dnia 18.08.2023 r.

11. Najbardziej znany piłkarz ukraiński to:

a) Robert Lewandowski;

c) Andrij Jarmołenko;

b) Andrij Szewczenko;

d) Andriej Arszawin.

Andrij Szewczenko to ukraiński piłkarz, grający na pozycji napastnika w takich klubach jak: Dynamo Kijów, A.C. Milan czy Chelsea F.C. Czczony mistrz Sportu Ukrainy. Posiada tytuł Bohatera Ukrainy.

Źródło: <https://rfl.pl/andrij-szewczenko/> dostęp z dnia 18.08.2023 r.

12. Jaki łańcuch górski znajduje się na terytorium zarówno Polski, jak i Ukrainy?

a) Sudety;

c) Karpaty;

b) Góry Świętokrzyskie;

d) Alpy.

Karpaty to łańcuch górski we wschodniej Europie Środkowej, rozciągający się na długości 1500 km na terytoriach Ukrainy, Węgier, Czech, Polski, Słowacji, Rumunii, Serbii i Austrii. Położenie wskazanych pasm i łańcuchów górskich najlepiej rozważyć z uczniami i uczennicami na mapie fizycznej.

Źródło: <https://ekopsychologia.pl/publikacje/> dostęp z dnia 18.08.2023 r.

13. Pierwszym kosmonautą niepodległej Ukrainy był:

a) Jurij Gagarin;

c) Mirosław Hermaszewski;

b) Leonid Kadeniuk;

d) Mikołaj Kopernik.

Leonid Kadeniuk był ukraińskim pilotem doświadczalnym. W sierpniu 1976 roku, po długim treningu fizycznym i psychologicznym, został wybrany z grona 9000 kandydatów do oddziału radzieckich kosmonautów „Buran”.

Mirosław Hermaszewski to pierwszy i jedyny polski kosmonauta, który poleciał w kosmos. Od 27 czerwca do 5 lipca 1978 roku był uczestnikiem misji na statku kosmicznym Sojuz 30.

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/%C5%81eonid_Kadeniuk dostęp z dnia 18.08.2023 r.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Miros%C5%82aw_Hermaszewski dostęp z dnia 18.08.2023 r.

14. Jak nazywa się artysta ludowy z Ukrainy, zwycięzca Eurowizji?

a) Young Leosia;

c) Tina Karol;

b) Shakira;

d) Jamala.

Jamala – ukraińska piosenkarka, aktorka i autorka tekstów krymskotatarskiego pochodzenia, zwyciężczyni 61. Konkursu Piosenki Eurowizji (2016).

Źródło: <https://pl.wikipedia.org/wiki/D%C5%BCama%C5%82a>

15. Najgłębsza stacja metra na świecie znajduje się w:

a) Kijowie;

c) Warszawie;

b) Berlinie;

d) Budapeszcie.

„Arsenalna” to najgłębiej położona stacja kijowskiego metra. Została otwarta w 1960 roku i znajduje się na głębokości 105,5 m.

W tej chwili jedynym systemem kolei podziemnej w Polsce jest metro w Warszawie, które zostało otwarte w roku 1995 i jest jednym z najmłodszych w całej Unii Europejskiej.

Źródło: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Arsenalna> dostęp z dnia 18.08.2023 r.

16. Które województwa Polski graniczą z Ukrainą?

a) podkarpackie, lubelskie;

c) podlaskie, mazowieckie;

b) małopolskie, śląskie;

d) pomorskie, kujawsko-pomorskie.

Najlepiej spojrzeć na mapę i pokazać uczniom i uczennicom położenie wskazanych województw.

17. Ilu Polaków mieszkało w Ukrainie przed wybuchem konfliktu zbrojnego w 2022 roku?

a) 148 tys.;

c) 2 mln;

b) 22 tys.;

d) 60 tys.

Według oficjalnych danych liczebność polskiej mniejszości narodowej w Ukrainie przed 2022 rokiem wynosiła 147,9 tys. Najwięcej ukraińskich Polaków mieszka w obwodzie żytomierskim.

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Polacy_na_Ukrainie

18. Co oznacza słowo „dywan” po ukraińsku?

a) kanapa;

c) ściereczka;

b) koc;

d) obrus.

W języku polskim i ukraińskim istnieją tak zwane homonimy międzyjęzykowe:

magazyn – sklep (ukr.)
owoce – warzywa (ukr.)
urok – lekcja (ukr.)
zapominać – zapamiętać (ukr.).

Źródło: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/06/309.pdf> dostęp z dnia 18.08.2023 r.

19. Z ilu liter składa się alfabet ukraiński?

a) 30;

c) 33;

b) 32;

d) 35.

Języki polski i ukraiński wywodzą się z języka prasłowiańskiego, ale ukraiński wyodrębnił się od gałęzi wschodniosłowiańskiej, a polski – zachodniosłowiańskiej. Alfabet ukraiński oparty jest na cyrylicy i składa się z 33 liter. Podstawą alfabetu języka polskiego jest alfabet łaciński, w skład którego wchodzi takie znaki diakrytyczne jak: kreska, kropka górna czy ogonek. Polski alfabet składa się z 32 liter, z czego 9 to samogłoski, a 23 to spółgłoski. Jeśli

chcesz, korzystając z tabeli, możesz napisać z uczniami i uczennicami ich imiona i nazwiska literami ukraińskim.

A	А	I	І	R	Р	IA – Я
Ȧ	ОН	J	Й	S	С	
B	Б	K	К	Ś	Сь	IE – Є
C	Ц	L	Ль	T	Т	
Ć	Ць	Ł	У	U	У	IÓ – Ю
D	Д	M	М	W	В	
E	Е	N	Н	Y	И	RZ – Ж
Ę	ЕМ	Ń	Нь	Z	З	
F	Ф	O	О	Ż	Зь	SZ – Ш
G	Г	Ó	У	ž	Ж	
H	Х	P	П			CH – Х
						CZ – Ч

Źródło: https://www.kul.pl/files/602/transkrypcja/Alfabet_ukrainski.pdf dostęp z dnia 18.08.2023 r.

Redakcja merytoryczna: Sylwia Antonowicz

Redakcja językowa: Adrian Jankowski

Skład graficzny: Kasia Piątek, kasiapiatek.pl

Miejsce i rok wydania: Toruń 2023 r.

FUNDACJA
EMIC

NRC NORWEGIAN
REFUGEE COUNCIL

Norwegian Ministry
of Foreign Affairs

Materiał edukacyjny powstał w ramach projektu „Przyjazna szkoła - integracja i edukacja”, który Fundacja EMIC realizuje przy wsparciu Norwegian Refugee Council i Norwegian Ministry of Foreign Affairs.